

understøttelsen ganske kunde undværes, naar vi blot kom af med det radikal-socialistiske Regimente. Ja, det ærede Medlem nikker bifaldende. Hvor er det, man fra den nuværende Regerings eller dens Parti's Side har udtalt, at naar blot det tidligere Regimente forsvandt, vilde dermed ogsaa den Tilstand, som gør Arbejdsløshedsunderstøttelsen nødvendig, forsvinde? Det kunde interessere mig at høre, paa hvilken Basis det ærede Medlem vil hævde, at saadant skulde være fremkommet. Jeg kender i alt Fald intet dertil. For mit eget Vedkommende kan jeg sige, at jeg har aldrig været saa naiv attro dette, og hvis vi havde fremført en saadan Paastand, vilde det efter min Mening kun betyde, at vi havde regnet med en Naivitet hos de daværende Regeringspartiers Tilhængere, som ganske sikkert ikke findes. Det vilde have været en meget lidet velberegnet Politik, om man havde fremsat Paastande af den Art.

Det ærede Medlem hævder, at Staten bør ikke virke løntrykkende; Staten er, siger det ærede Medlem, interesseret i, at Overenskomster holdes. Jeg er glad ved, at jeg fuldstændig kan slutte mig til det ærede Medlem: Staten bør ikke virke løntrykkende. Staten har visselig heller ingen Sinde gjort det. Naar Staten henvender sig paa det frie Marked og spørger Folk, der skal forberede og udføre Arbejder: Hvad koster det at faa det og det Arbejde udført? tror jeg ikke, man i første Række ræsonnerer som saa: Det er Staten, der maa vi se at gøre det billigst muligt. Mon det er en ret almindelig og ret vel underbygget Opfattelse, at der ræsonneres saaledes? Jeg deler ganske det ærede Medlems Betragtning, at jo større Indtægt den brede arbejdende Befolkning i et Land har, des bedre er den økonomiske Tilstand i Landet. Derfor er der ikke knyttet nogen Interesse til at trykke Lønnen for de mange til Fordel for de faa. Men det er jo heller slet ikke det, der foreligger, her er slet ikke Tale om at opretholde Overenskomster eller om Statens Interesse deri. Staten har tilvejebragt Institutioner, som overvaager Overenskomsternes Opretholdelse og virker formidlende, naar der forhandles om Indgaaelse af Overenskomster, og jeg haaber meget snart at kunne forelægge den høje Rigsdag et Forslag, som yderligere udformer Statens Forpligtelse i saa Henseende. Men her er Tale om en desværre talrig Kreds af Arbejdere i vort Land, som er sat udenfor hele det Omraade, indenfor hvilket disse Overenskomster gælder, som kommer til de Arbejdsløs-

hedskasser, i hvilke de er forsikret, og kræver deres Ret, og naar de har brugt den Understøttelse, de kan faa gennem Kasserne, henvender sig til Samfundet og kræver, at det skal anerkende sin Forpligtelse til at komme dem til Hjælp, der er ude for uforskyldt Arbejdsløshed. Det er dog noget, som paa ingen som helst Maade angaar Overenskomsterne. Og naar nu Staten kan sige: Den Støtte, som vi erkender Staten pligtig til at yde, kan ydes enten gennem Understøttelse eller gennem Arbejde, saa synes jeg, at hvis den kan ydes gennem Arbejde under Vilkaar, som giver væsentlig bedre Indtægt til Brug for Hjemmene, end Understøttelse kan give, og som samtidig dermed ikke demoraliserer, saaledes som Lediggang gør — saa synes jeg, som sagt, at man fra de Parti's Side, som har modsat sig denne Lovgivning, meget hellere skulde have taget imod den med ganske andre Miner og hjulpet os andre til i saa vid Udstrækning som i det hele taget muligt at faa Arbejdere beskæftiget, for at Kaarene iblandt de arbejdsløse dog kan blive noget lysere, end Tilfældet er, naar Understøttelse alene skal bære Hjemmene oppe.

Saa indvender man: Ja, men disse Arbejder er unyttigt Arbejde, og naar de til lige skal gøres for en lavere Lønning, taber Arbejderne Interessen for dem, og der bliver ingenting bestilt. Det kan desværre tidt være smaat nok med det, der bliver bestilt. Vi har set Eksempler derpaa, og ogsaa socialdemokratiske Kommunalbestyrelser har reageret overfor slikt. Altsaa, de Herrers Partifæller har erkendt, at det nu og da kan være smaat nok i saa Henseende. Men det Arbejde, som her tænkes igangsat, er jo ingenlunde unyttigt Arbejde; det er saadanne Arbejder, hvis Værdi maa erkendes, og som man derfor vilde lade udføre, hvis Samfundet havde Raad dertil, det vil sige, hvis den økonomiske Evne tillod den Værdiomsætning, som tilvejebringes gennem de paagældende Arbejder. Samfundets Evne slaar imidlertid ikke til overfor dette, hvis Samfundet var frit stillet. Men nu siger Samfundet: Man er nødt til at lade saadanne Arbejder udføre, thi det er den eneste Vej, ad hvilken Demoralisation og Lediggang kan hindres og Aflastning af Understøttelserne kan finde Sted. Ud fra saadanne Betragtninger forekommer det mig, at man fra Socialdemokratiets Side burde se denne Sag, og hvis man betragtede den saaledes, tror jeg, man tjente de Interesser bedst, som jeg ikke et Øjeblik tvivler om, at man ogsaa ved Parti's nuværende Holdning mener at tjene.